

A

abacterial (adj.) fără bacterii, aseptice, steril, amicrobian

abandonment (s.) abandonarea, părăsirea fără preaviz a unui pacient aflat în tratament, fără a-i recomanda un alt medic

abatement (s.) calmare, atenuare (a unei dureri)

Abel pliers clește Abel

abfraction (s.) abfracție (leziune marginală cervicală în formă de V)

ability (s.) abilitate, capacitate, deprindere; ~ *to cope with dentures* capacitatea unui pacient de a se obișnui cu purtarea unei proteze; *mouth opening* ~ abilitatea de a deschide gura; *predictive* ~ capacitatea de a prevedea, a anticipa

ablation (s.) ablație, îndepărtare; *radiofrequency* ~ ablație prin radiofrecvență

abnormal (adj.) anormal; ~ *findings* rezultate anormale; ~ *muscle function* funcție musculară anormală; ~ *tooth mobility* mobilitate excesivă a unui dinte în alveolă

abnormality (s., pl. -ies) anomalie; ~ *of tooth eruption* anomalia unei erupții dentare; ~ *of tooth number* anomalie a numărului de dinți; ~ *of tooth form* anomalia formei unor dinți; ~ *of tooth colour* anomalia culorii unor dinți; *endocrine* ~ anomalie endocrină; *gross* ~ anomalie macroscopică; *pathological* ~ anomalie patologică; *phagocyte* ~ anomalie a fagocitelor

abort (v.) a eșua, a avorta, a abandona, a renunța (la o activitate)

abrasion (s.) abraziune, tocire; ~ *resistance* rezistență la abraziune; ~ *technique* tehnică de abraziune; *air* ~ tehnică de înlăturare a plăcii și a petelor prin proiectarea cu presiune de pulberi abrazive și apă pe suprafața dinților; *dentifrice* ~ uzura țesuturilor dentare dure cauzată de pasta de dinți

abrasive (adj.) abraziv; ~ *disc* disc abraziv; ~ *finish* finisare prin abraziune; ~ *polishing agent* substanță abrazivă pentru lustruire; ~ *steel strip* bandă de oțel abraziv; ~ *prophylaxis paste* pastă profilactică abrazivă

abrasive (s.) substanță abrazivă

abrasivity (s.) abrazivitate; ~ *standard* nivel standard de abrazivitate

abscess (s.) abces; ~ *cavity* cavitatea unui abces; ~ *of the periodontium* abces parodontal; *acute apical* ~ abces apical acut; *acute periapical* ~

abces periapical acut; *apical* ~ abces apical; *buccal* ~ abces vestibular; *alveolar* ~ abces alveolar; *drain* (v.) *an* ~ a drena un abces; *gingival* ~ abces gingival; *lateral/periodontal* ~ abces parodontal; *multiple* ~ abces multiplu; *palatal* ~ abces palatin; *periapical* ~ abces periapical; *pericoronal* ~ abces pericoronar; *periradicular* ~ abces periradicular; *recurrent* ~-es abcese recurente; *staphylococcal* ~ abces cu stafilococ

abscessed (adj.) afectat de abces; *become* ~ a fi afectat de abces

absolute (adj.) absolut, total; ~ *acceptance* acceptare fără rezerve

absorb (v.) a absorbi, a încorpora sau asimila un gaz sau un lichid în țesuturi sau celule

absorbable (adj.) absorbabil, care este absorbit; ~ *gelatin sponge* burete absorbabil din gelatină

absorbent (s.) material absorbant, care absoarbe

absorption (s.) absorbție; ~ *of carbon dioxide* absorbția bioxidului de carbon; ~ *of water* absorbția apei; *drug* ~ absorbția medicamentelor

abuse (s.) abuz, abuzare; *child* ~ abuzarea copiilor, abuz asupra unui copil; *drug* ~ consum ilicit de droguri; *elder* ~ abuzarea bătrânilor; *substance* ~ abuz de substanțe legale sau ilegale, folosire excesivă de substanțe legale sau ilegale

abutment (s.) dinte, rădăcină sau implant de sprijin pentru o proteză, suport, pivot; ~ *screw* șurub care fixează o proteză pe implant; *angled* ~ sprijin înclinat; *angulated* ~ suport în unghi față de proteză; *bilateral* ~ *teeth* dinți de sprijin bilateral; *bridge* ~ zonă de sprijin a unei punții dentare; *custom* ~ pivot făcut pe măsură, unde nu se potrivesc pivoți prefabricați; *dental* ~ dinte, rădăcină sau implant suport pentru o proteză; *healing* ~ capă de cicatrizare, folosită în faza de vindecare a gingiei, după denudarea implantului; *intermediate* ~ suport intermediar; *malaligned* ~ dinți de sprijin cu axe neparalele; *multiple* ~ sprijin multiplu, asigurat de mai mulți dinți; *multi-unit* ~ dispozitiv care face legătura între implant și lucrarea protetică; *periodontally involved* ~ sprijin parodontal; *pier* ~ sprijin pe stâlpi; *prefabricated* ~ suporturi protetice prefabricate; *preparable* ~ suporturi adaptabile pentru proteze; *transmucosal* ~ suport care traversează mucoasa; *upright* ~ structură de sprijin verticală

a.c. (abr. din l. latină folosită în rețete) *ante cibum* înainte de masă

acanthosis (s.) acantoză, îngroșarea epiteliului membranelor mucoase

accelerate (v.) a accelera; ~ *ed erosion* eroziune, abraziune accelerată

acceptance (s.) acceptare; *absolute* ~ acceptare fără rezerve; *conditional* ~ acceptare condiționată de îndeplinirea unei condiții; *implied* ~ acceptare implicită

access (s.) acces, modalitate de abordare, pregătirea chirurgicală a unor țesuturi pentru a face posibil tratamentul, vizualizarea și instrumentarea

câmpului; ~ *for wheelchair* acces pentru scaunul cu rotile; ~ *to care* acces la servicii de îngrijire medicală; ~ *to the site* acces la locul lucrării; ~ *to the root canal* acces la canalul radicular; ~ *via a large flap* acces printr-un lambou mare; ~ *for placement* acces la locul de plasare; ~ *flap* operație cu lambou; *dental cavity* ~ crearea accesului către o carie dentară pentru prepararea și obturarea acesteia; *enlarge* (v.) ~ a mări accesul; *straight line* ~ acces în linie dreaptă; *surgical* ~ acces chirurgical; *unimpeded* ~ acces nestingherit; *venous* ~ acces prin venă

access (v.) a accesa

accessible (adj.) accesibil; ~ *site* loc, zonă accesibilă

accessibility (s.) accesibilitate

accessory (adj.) accesoriu, suplimentar, secundar; ~ *canal* ramificație laterală a canalului radicular principal; ~ *cones* conuri suplimentare; ~ *root* rădăcină suplimentară

accident (s.) accident, eveniment neprevăzut; ~ *prevention* prevenirea accidentelor; *cerebrovascular* ~ accident vascular cerebral; *unavoidable* ~ accident inevitabil

accommodate (v.) a accepta, a se obișnui sau acomoda cu ceva; ~ *a bridge* a se obișnui cu o punte dentară

accreditation (s.) acreditarea, recunoașterea formală a abilităților și realizărilor unei persoane sau ale unei instituții într-un anumit domeniu

accretion (s.) (**deposits**) acumulare, depozit

accumulation (s.) acumulare, depozit; ~ *of blood* acumularea sângelui; ~ *of fluid* acumulare de fluid; *dental calculus/ plaque* ~ depozit de tartru, de placă bacteriană

accuracy (s.) exactitate, precizie; *level of* ~ nivel de precizie

accurate (adj.) exact, precis; ~ *impression* amprentă clară, precisă, fidelă; ~ *notes* note corecte; ~ *planning* planificare corectă; ~ *technique* tehnică exactă; *contemporaneous* ~ *notes* note exacte luate la fața locului

accusations (s.) acuzații; *make* (v.) ~ a face acuzații

acellular cementum cement acelular

acentric relation relație acentrică, orice altă poziție a mandibulei față de maxilar, cu excepția relației centrice

acetate (s.) acetat, sare a acidului acetic; *cellulose* ~ acetat de celuloză

ache (s.) durere; *dull* ~ durere surdă

ache (v.) a durea

achieve (v.) a realiza, a obține; ~ *readily* a obține ușor

achievable (adj.) realizabil; ~ *goal* scop realizabil

achievement (s.) realizare; ~ *of stability* realizarea, atingerea, obținerea stabilității

aching (adj.) dureros

acid (s.) acid; ~ *etching* gravarea, demineralizarea smalțului în vederea măririi suprafeței de contact cu rășinile adezive; ~ *from stomach* acid

stomacal; ~ *leachable glass particles* particule de sticlă lavabile cu acid; ~ *modified composite* rășini compozite cu acid adăugat; ~ *solubility* solubilitate în acid; *anhydrous* ~ acid anhidru; *acetic* ~ acid acetic, oțet; *ascorbic/cevitamic* ~ acid ascorbic, vitamina C; *citric* ~ acid citric; *epsilon aminocarpic* ~ acid aminocarpic epsilon; *folic* ~ acid folic; *hydrochloric* ~ acid clorhidric; *lactic* ~ acid lactic; *organic* ~ acid organic; *orthophosphoric* ~ acid ortofosforic; *phosphoric* ~ acid fosforic; *polyacrylic* ~ acid poliacrilic; *strong* ~ acid care ionizează complet în soluție apoasă; *weaker* ~ acid mai slab

acid (adj.) acid; ~ *etchant* demineralizant acid, folosit la pregătirea suprafețelor de smalț înainte de aplicarea unei substanțe adezive; ~ *pumice* piatră ponce acidă; ~ *salt* sare acidă

acid etch (v.) a grava cu acid suprafețele de smalț înainte de aplicarea unei substanțe adezive

acid etch (s.) gravare cu acid, ~ *bridge/bridgework* punte gravată cu acid; ~ *composite* compozit care necesită gravare acidă; ~ *stage* etapă a gravării cu acid; ~ *technique* tehnică a gravării cu acid; ~ *with ortho-phosphoric acid* gravare cu acid ortofosforic

acidic (adj.) acidulat, care are proprietățile unui acid; ~ *drink* băutură acidulată; ~ *foods* alimente acidulate; ~ *salivary flow stimulant* stimulent acid pentru salivație

acidogenic (adj.) acidogen, care generează acid sau aciditate

acidogenicity (s.) acidogenicitate

acidophilic (adj.) acidofil, care crește bine în mediu acid

acinus (s., pl. -i) acini, grupă de celule secretoare ale glandei salivare

acne (s.) acnee

acquired (adj.) dobândit; ~ *deformity* diformitate dobândită; ~ *immune deficiency syndrome* (AIDS) sindromul imunodeficienței umane dobândite (SIDA); ~ *immunity* imunitate dobândită

acryl (s.) acril; *bis-*~ material dublu acrilic (compozit pentru lucrări provizorii); *self-curing* ~ acril autopolimerizabil

acrylic (adj.) acrilic; ~ *base plate* bază acrilică pentru proteză; ~ *-based denture* proteză dentară cu bază acrilică; ~ *resin crown* coroană din rășină acrilică; ~ *monomer* monomer acrilic, ~ *resin* rășină acrilică; ~ *resin tray* gutieră din rășină acrilică; *cold-cure* ~ *resin* rășină acrilică polimerizată la rece; *fatigue of the* ~ oboseala, uzura acrilului; *heat-cure* ~ *resin* rășină acrilică polimerizată la cald; *light-cure* ~ *resin* rășină acrilică fotopolimerizată; *plasticized* ~ *resin* rășină acrilică plasticizată

act (v.) a acționa; ~ *as a barrier* a acționa ca un obstacol sau o barieră

actinomycosis (s.) actinomicoză, infecție provocată de actinomicete (micro-organisme intermediare între bacterii și ciuperci inferioare)

- action** (s.) acțiune, acționare; *mode of* ~ mod de acțiune
- activator** (s.) activator, dispozitiv ortodontic mobil care transmite sau stimulează forțele mușchilor periorali
- active** (adj.) activ, în evoluție; care aplică o forță asupra dinților sau a maxilarelor; ~ *agent* substanță activă; ~ *caries* carie evolutivă; ~ *component* component activ; ~ *force* forță activă; ~ *lesion* leziune evolutivă; ~ *listening* ascultare activă, implicată; ~ *pocket* pungă gingivală activă; ~ *proclination* înclinare înainte ghidată a dinților
- activity** (s.) activitate; *electrical* ~ activitate electrică; *pulseless electrical* ~ activitate electrică fără puls (stop cardio-respirator)
- acuity** (s.) acuitate; *sensory* ~ acuitate senzorială; *taste* ~ acuitate gustativă
- acumen** (s.) perspicacitate; *clinical* ~ perspicacitate clinică
- acute** (adj.) acut, sever; ~ *apical abscess* abces apical acut; ~ *apical periodontitis* parodontită apicală acută; ~ *course* evoluție acută; ~ *flare-up* acutizare neașteptată; ~ *herpetic gingivostomatitis* gingivostomatită herpetică acută; ~ *infection* infecție acută; ~ *maxillary sinusitis* sinuzită maxilară acută; ~ *necrotizing ulcerative gingivitis* gingivită ulceronecrotică acută; ~ *pain* durere acută; ~ *periapical* ~ *abscess* abces periapical acut; ~ *pericoronitis* pericoronarită acută; ~ *pseudo-membraneous candidiasis* candidoză pseudo-membranoasă acută ~ *pulpitis* pulpită acută; ~ *symptoms* simptome acute
- adamantino-blastoma** (s.) (**adamantinoma, ameloblastoma**) ameloblastom, tumoare epitelială cu o structură asemănătoare celei a organului organului de formare a smalțului; *peripheral* ~ ameloblastom periferic; *polycystic* ~ ameloblastom polichistic; *unicystic* ~ ameloblastom unichistic
- Adams pliers** clește Adams folosit la fabricarea croșetului Adams
- Adams clasp (crib)** croșet ortodontic fixat pe molari pentru dispozitivele ortodontice mobile
- adapt** (v.) a adapta, a modifica
- adaptation** (s.) adaptare, ajustare; *instrument* ~ adaptarea și poziționarea instrumentelor în funcție de forma dintelui; *marginal* ~ adaptare marginală, la limită cu gingia
- adaptive** (adj.) care se adaptează; ~ *capacity* capacitate de adaptare; ~ *functioning* funcționare adaptativă; ~ *skills* deprinderi de adaptare
- adequate** (adj.) adecvat; ~ *depth* adâncime adecvată; ~ *width* lățime adecvată; *functionally* ~ adecvat din punct de vedere funcțional
- addict** (s.) persoană dependentă de o substanță chimică (alcool sau droguri)
- addiction** (s.) adicție, dependența de o substanță chimică (alcool sau droguri)
- addition** (s.) adaos; ~ *curing (cured) silicone* silicon polimerizat adăugat; ~ *to the denture* adăugire la o proteză; *self-cure* ~ adaos autopolimerizat

- additional** (adj.) adițional, suplimentar; ~ *laboratory stage* fază de laborator suplimentară; ~ *spatial dimension* dimensiune spațială suplimentară; ~ *support* sprijin suplimentar
- address** (v.) a se ocupa de, a lua în considerare; ~ *risk factors* a lua în considerare factorii de risc
- adduct** (v.) a trage spre centru sau spre linia mediană
- adenitis** (s.) adenită, inflamația ganglionilor limfatici
- adenoid facies (long face syndrome)** facies adenoidian, aspect specific al feței unui copil care respiră pe gură din cauza vegetațiilor adenoide (polipi)
- adenoma** (s.) adenom, tumoare epitelială benignă
- adenomatosis oris** mărirea glandelor mucoasei labiale
- adenopathy** (s.) adenopatie
- adhere to** (v.) a adera la, a respecta; ~ *a principle* a respecta un principiu
- adherence** (s.) aderență, aderare
- adherent** (adj.) aderent; ~ *bacteria* bacterii aderente
- adhesion** (s.) aderență, adeziune; ~ *by ionic displacement of calcium and phosphate with polyacrylate ions* aderență prin înlocuirea ionică a calciului și fosfatului cu ioni poliacrilați; ~ *force* forță de adeziune; ~ *to enamel and dentine* aderență la smalț și dentină; *bacterial* ~ aderență microbiană de suprafață; *chemical* ~ aderență chimică; *sublabial* ~ joncțiune anormală a feței interne a buzei superioare la creasta alveolară
- adhesive** (adj.) (**luting**) adeziv, care înlesnește lipirea altor două materiale; ~ *agent* substanță adezivă; ~ *dental technique* tehnică dentară de lipire; ~ *foil* foiță adezivă; *dentine*~ *system* adeziv dentinar; ~ *obturation system* sistem de obturație adeziv; ~ *resin composite restoration* obturație din rășină compozită adezivă; *cantilever* ~ *bridge work* punte dentară cu extensie lipită
- adhesive** (s.) adeziv; material intermediar care înlesnește lipirea altor două materiale; *anaerobic resin* ~ adeziv din rășină anaerobă
- adjacent** (adj.) adiacent, alăturat, învecinat; ~ *connective tissue* țesut conjunctiv adiacent; ~ *fissure* fisură adiacentă; ~ *periodontium* parodonțiul adiacent; ~ *tooth* dinte alăturat
- adjustment** (s.) adaptare, ajustare, corectare, potrivire, modificarea unei restaurări sau a unei proteze după inserția în cavitatea orală; ~ *of fitting surface* ajustarea suprafeței mucozale (la proteze mobile); *frequent* ~ ajustări frecvente; *occlusal* ~ corectarea suprafețelor ocluzale ale dinților pentru stabilirea unor raporturi echilibrate
- administration** (s.) administrarea, eliberarea și aplicarea de medicamente și remedii; *buccal* ~ administrare prin aplicare pe mucoasa vestibulară; *inhalation* ~ administrare prin inhalare; *intranasal* ~ administrare intranasală; *oral* ~ administrare orală; *rectal* ~